

FISZKA V – FORMALNOŚCI ZWIĄZANE Z PROCEDURĄ SPADKOWĄ

Formalności związane z procedurą spadkową różnią się w zależności od tego, czy mamy do czynienia z procedurą sądową regulowaną przepisami polskiego kodeksu postępowania cywilnego, czy też notarialną, regulowaną przepisami polskiego prawa o notariacie. W prawie polskim do 2008 roku postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku mogło odbywać się jedynie przed właściwym sądem. Od 2 października 2008 r. istnieje możliwość uzyskania aktu poświadczenia dziedziczenia sporządzonego przez notariusza.

Polski notariusz może sporządzić akt poświadczenia dziedziczenia, jak i polski sąd może wydać postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku, jeżeli w danej sprawie spadkowej zachodzi jurysdykcja polska.

Przy uwzględnieniu dwójakiej drogi do uzyskania potwierdzenia dziedziczenia poniższe informacje dotyczą:

1. pełnomocnictwa
2. tłumaczenia
3. obowiązku uzyskania klauzuli apostille
4. kompetencji w zakresie interpretacji przepisów (certificat de coutume)
5. ustalania kręgu uczestników postępowania (udział genealoga).

1. Przy czynnościach związanych z wydaniem **aktu poświadczenia dziedziczenia**, zwłaszcza przy protokole dziedziczenia, uczestniczyć muszą wszystkie osoby, które mogą wchodzić w rachubę jako spadkobiercy ustawowi i testamentowi, a także osoby, na rzecz których spadkodawca uczynił zapisy windykacyjne. Osobista obecność tych osób jest obligatoryjna, zatem udzielenie pełnomocnictwa do czynności związanych ze sporządzeniem protokołu dziedziczenia i aktu poświadczenia dziedziczenia nie jest możliwe. Możliwe jest także sporządzenie aktu poświadczenia dziedziczenia w tak zwanym trybie sukcesywnym, tzn. stosowne oświadczenia zainteresowane osoby składają przed różnymi notariuszami, w różnym czasie, w oparciu o projekt protokołu dziedziczenia sporządzony przez notariusza. Po złożeniu stosownych oświadczeń przez wszystkich zainteresowanych notariusz sporządza akt poświadczenia dziedziczenia.

Jeżeli chodzi o drogę sądową, **w postępowaniu sądowym** o stwierdzenie nabycia spadku jego uczestnikami są wszystkie osoby, które mogą wchodzić w rachubę jako spadkobiercy ustawowi i testamentowi, a także osoby, na rzecz których spadkodawca uczynił zapisy windykacyjne. Termin i miejsce (w sądzie obowiązuje właściwość miejscowa) posiedzenia wyznacza sąd i wzywa na nie wszystkich uczestników. Wprawdzie stawiennictwo na sprawie jest obowiązkowe, to jednak niestawienie się strony, która prawidłowo została poinformowana o terminie i miejscu oraz treści wniosku, co do zasady nie wstrzymuje postępowania. Inaczej wygląda również kwestia pełnomocnictw: pełnomocnikiem strony może być adwokat, radca

prawny, jego rodzice, małżonek, rodzeństwo, zstępni oraz osoby pozostające ze stroną w stosunku przysposobienia. Zasadą jest forma pisemna pełnomocnictwa, zatem nie jest wymagane żadne poświadczenie. Jednakże sąd może w razie wątpliwości zażądać urzędowego poświadczenia podpisu strony.

2. Wszystkie **czynności notarialne** dokonywane są w języku polskim. W przypadku gdy uczestnikiem postępowania jest osoba nieznająca języka polskiego, do czynności dołączany jest przekład na inny, znany tej osobie język lub notariusz może przetłumaczyć dokument osobiście lub przy pomocy tłumacza. Jednakże w przypadku wykorzystania własnej znajomości języka obcego notariusz musi posiadać uprawnienia tłumacza przysięgłego. W przypadku dołączania dokumentów w języku obcym, muszą być one przetłumaczone przez tłumacza przysięgłego.

W postępowaniu sądowym, gdy uczestnikiem postępowania jest osoba nieznająca języka polskiego, bierze w nim udział tłumacz przysięgły, a w przypadku dołączania dokumentów w języku obcym, muszą być one przetłumaczone przez tłumacza przysięgłego.

3. W stosunku do dokumentów zagranicznych w zakresie nieobjętym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 650/2012 w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego dokumenty zagraniczne można spotkać się z wymogiem opatrzenia ich klauzulą apostille wg konwencji haskiej z dnia 5 października 1961 roku, która w stosunku do Polski weszła w życie dnia 14 sierpnia 2005 roku. W przypadkach nieobjętych działaniem konwencji haskiej można spodziewać się konieczności uzyskania klauzuli konsularnej w polskim konsulacie.

4. W prawie polskim notariusze nie wydają opinii prawnych o treści prawa polskiego na potrzeby obcych notariuszy (certificat de coutume).

5. Zgodnie z prawem polskim udział genealoga nie jest przewidziany w postępowaniu spadkowym (ani sądowym, ani notarialnym). Procedura sądowa przewiduje możliwość wezwania spadkobierców przez ogłoszenie. Ogłoszenie takie powinno być umieszczone w piśmie poczytnym na całym obszarze Państwa i podane publicznie do wiadomości w miejscu ostatniego zamieszkania spadkodawcy na tym obszarze i w sposób miejscowo przyjęty. Orzeczenie w zakresie stwierdzenia nabycia spadku może być wydane po upływie sześciu miesięcy od daty ogłoszenia na rozprawie, którą wyznaczy sąd.

CUDZOZIEMIEC JAKO UCZESTNIK POSTĘPOWANIA

Nie ma żadnych przeszkód, aby przy czynności notarialnej uczestniczył cudzoziemiec jako spadkobierca lub zapisobierca windykacyjny lub inny uczestnik postępowania. Cudzoziemiec legitymuje się paszportem lub innym dokumentem stwierdzającym jego tożsamość (dowodem osobistym, kartą pobytową).

Polski Kodeks postępowania cywilnego – ustawa z dnia 17 listopada 1964 roku
Kodeks postępowania cywilnego

Polskie Prawo o notariacie – ustawa z dnia 14 lutego 1991 roku *Prawo o notariacie*

